

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Negyedévre . . . 1 > 50 >
 Helyben na. noz. nordva:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 > 50 >

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadásra: a vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, április 16.

Ünnepi csend.

Reánk virad immár a kereszténység legnagyobb ünnepe, Krisztus feltámadásának emléknapja. Az emberek, még azok is, akik különben mit sem törődnek a vallással, egy-két napra abba hagyják mindennapi foglalatosságait, felkeresik családjuk tagjaival az Isten házáat s néhány órára magukba szállanak.

A politikára éppen alig gondol valaki e szent napokon. A képviselők régen elkezdtek ünnepi vacatiójukat, még a miniszterek java része is ott hagyta a fővárosnak politikával telt légkörét.

A finale az inkompatibilitás volt és Andrassy Tivadar grófnak az összeférhetlenségi bizottság elnöki tisztéről való lemondása. Ez ugyan meglehetősen kellemetlen helyzetbe hozta a kormányt és az igazgatósági tanszékéből élőködő liberális pártot, — de e napokban legalább nem okoz az nekik aggodalmat. Május elején ül össze először a bizottság itélkezni Tisza István gróf és társai inkompatibilitási ügyében, — addig talán felgyógyul Mohay Sándor, a bizottság 5-ik mameluk-tagja, az majd kíségeti őket a bajból. Ebben reménykednek.

Az ünnepi szünet óta két érdekes változás is történt. A főváros VII. kerülete mandatumhoz juttatta Tiszának egyik intimusát Csernátont, aki több mint két

évtized óta vezette a kormánypártban (miután ott hagyta a függetlenségi zászlót) az intrikákat. Egyéb érdemei és alkotásai ismeretlenek. Most talán óvatosabb lesz az intrikák szövésében is, mert Morzsányi figyelmeztette őt, hogy — okulva elődje példáján — becsülje meg azt a drága mandátumot.

A másik a szigeivári választás felszínre hozta a két függetlenségi párt »testvéries« egyetértését és Kossuth Ferencz pártjának a kormánnyal való paktálását. Kossuth ma felel az »Egyetértés«-ben a kolozsváriak frappáns levelére, de ez a felelet bizony szörnyen gyengén ütött ki. Az olyan féle kibuvón, hogy Olay Lajos Szentesen nem az Ugron-párt, hanem Sima Ferencz ellen lépett fel, — csak nevetni fognak az emberek. De sem a testvérpárt üldözésének vádja, sem a kormánnyal való szövetségének vádja alól — amikről őt a kolozsvári 48-asok illettek — magát ilyenekkel tisztázni nem fogja.

Az Ausztriával megújítandó kiegyezés sem ad az ünnepek alatt sok gondot a kormánynak. A legújabb hírek szerint most megint későbbre lett elhalasztva a kiegyezési javaslatok benyújtásának határideje. A magyar kormány u. i. — kénytelen-kelletlen — elfogadta Badeni tervét a junktimra vonatkozólag, hogy t. i. egyszerre terjesszék a parlamentek elé az összes javaslatokat, tehát a kvótát is. Mivel azonban csak április 28-án kezdik el a kvóta-bizottságok a szóbeli tárgyalá-

sokat május 5-nél előbb nem lehet benyújtani a törvényjavaslatokat. Addig csend lesz tehát ebben a kérdésben is, — hogy azután annál nagyobb erővel törjön ki a vihar.

A külpolitikát éppen nem mondhatjuk csendesnek és megnyugtatónak. Sőt nagyon tartunk tőle, hogy éppen a kereszténység nagy ünnepén szólal meg hivatalosan először a keleti háború nagy ágyuja. Konstantinápolyban éppen most ülészik a minisztertanács, mely hivatva van dönteni a béke vagy háború nagy kérdése felett. Félhivatalos lapok értesülése szerint annyira fel vannak már izgatva a félhold városában, hogy a szultán ki is adta már az utasítást, hogy a betörés ismétlése esetén haladéktalanul üzenjék meg a háborút. A görög táborban levő önkényes csapatokat pedig egymás után küldi át a határon a görög nemzeti egyesület, melynek célja: háború minden áron.

Elég okunk van tehát arra, hogy e szent napok alatt kettőzött buzgalommal kérjük az Istent az ország és a társadalom jólétéért.

A szocializmus terjedése Bihar és Békés megyében.

Alig indultak meg a tavaszi mezei munkák, már is nyugtalanító hírek érkeznek az országnak éppen azon részéről, hol a megélhetés a legkönnyebb. A dolog bennünket is kö-

A „TISZANTÚL“ TÁRCZAJA.

ALELUJA!

Irta: DÜS LÁSZLÓ.

Eltűnt a nap, a gyásznap napja.
 Az öröme váltotta fel.
 Hittünk lángját a mennyből kapja.
 A föld s az ég egymásra lel.
 A szent kereszt, a gyászjelképe
 A győzelem szent útja már.
 Ki még előbb a lelket tépte,
 Alázva lőn most a halál.
 Aleluja! aleluja!

Virágokat szór rája a föld.
 Sugárzónt a nap maga.
 Kinek neve hő lángokat költ,
 Az emberért adá oda
 Szent életét, s öröme kelti
 A földet, az embert s eget.
 Agyunk, szívünk vidáman sejtí,
 Hogy ránk üdvöt ő integet.
 Aleluja! aleluja!

Emberfia! borulj a porba.
 Hálás szívvel mondj hő imát.
 Ki lelked az üdvhöz esatolja,
 Szilárd erőt példában ad.
 Hitedben hát éljen a hűség.
 Örülj, vigadj e szent napon.
 Mikor árad reád derűs ég.
 Zengd éneked nagy hangokon;
 Aleluja! aleluja!

Nagyszombat reggele a Szent-sir templomában.

Irta: Pierre Loti.

Oh mely váratlan, mely feledhetlen érzés, mikor először lépünk ide! Valóságos útvesztője a régi, és új, homályos szentélyeknek, melyeket rések, kapuk, büszke oszlopsorok vagy kis rejtek ajtócskák, pinceablakok kötnek össze. Némelyik a magasságból van, másik földalatti. Mellettünk lappangnak az árnyékok anagyszombati reggeli látogatók a nedves, fekete szikla falak közt. Mindez félhomályba merül. Az itt-ott beözönlő verőfény csak növeli a sötétség ellentéteit. A kupolákban ezrivel lógó arany és ezüst lámpácskák sokasága igazi csillagraj.

Zsolozsmás, panaszos, örvendő énekszó tölti be a magas bolthajtásokat, mely siri visszhangot ver a mélyben; a görögök orrhangon mondják zsoltáraikat, a koptok üvöltenek . . . És e szövegatok diszsonanciáját mégis egyesíti a sírás, az imádság zajongása; az egész valami hallatlan, az emberek végső panaszos jajveszkelése a halál előtt. Az igen magas kupola alatt, az oszlopok közt, a többi szanktuarium homályos zürzavarában feltűnik az ezüstlámpákkal elhalmazott, félig barbárfényű kioszk, melyben a sirkő van. E kioszk körül nagy sokaság hullámoz. Az egyik oldalon százával térdel az orosz parasztság a másikon hosszú fehér leplekbe burkolt jeruzsálemi asszonyok állanak álomszerű félhomályban. Arczra borulva fekszik a kövön a sok turbános arab és abeszíniai. Közöttük a törökök kivont karddal. Száz nép, száz nyelv.

A szent-sir a bazilikák és kápolnák e so-

kaságának szíve. Nem lehet a közelében vesztegelni. Egyesével lehajlott fővel lépünk be cifra faragású kis ajtaján. Bent van a márványba foglalt sir, arany szentképek és lámpák közt. A látogatók mind sirva csókolják a sir fedelét. Aztán jönnek a többiek és szüntelenül csókolják, könyvvel öntözik ezt a követ.

Csodálatos ellentét ez. Kincsek garmadája, arany szentképek, arany kereszték, arany lámpák és a zarándokok rongyai meg a kopott, omladozó formátlan annyi ember érintésétől csuszamlós falak és pillérek.

Annyi oltár van itt a mindenféle vallásfelekezeteknek, hogy egymást érik a papok és processiók. Keresztül törnek a sokaságon. Elöl a fegyveres janicsárok, a kik nagyokat ütnek a pádimentumra az alabárd nyelével. Aztán jönnek a latin szertartásuak aranyos kazulában. Ez a fekete kámszás hosszú fehér szakálú öreg, ki egy földalatti kápolnából bukkan fel. Syria érseke. Majd elötűnnek a görögök bizanczias ornátusokban és az abeszíniai szerencsenek. Mind gyorsan mennek, tünedezik a sok egyházi ruha, és az ezüst füstölők, a mint a gyermekek lóbálják, beleütözköznek a széjjelvált tolongó sokaságba. És ez emberáradatban örökös a zajongás, a zsolozsmázás és csengetyűszó.

Csaknem mindenütt oly sötét van, hogy alig járhatnánk égő viasztyertyánk nélkül. A magas oszlopok közt a homályos csarnokokban apró lángok villognak. Mindenki fenszóval imádkozik és zokog, egyik kápolnából a másikba sietve.

Megcsókolják a sziklát, melyben a kereszt állott, amott, hol Mária és Magdolna sirt, arczra borulnak.

zelebből érdekel, mint hogy az alföldbe Bihar megye egy része is beesik. Ugy látszik, hogy Budapesten februárban tartott szocialista kongresszuson elhíntett magvak kedvező talajon találtak, mert az eszmék kikelték s néhány lap híresztelése szerint a nyáron nagy zavargásokra van kilátás.

Nem akarjuk a dolgot magunk részéről is még jobban felfújni s alarmizálni a közönséget, de viszont struczpolitikát sem folytatunk, hanem egyszerűen hozzuk a beérkezett híreket.

Számtalanszor foglalkoztunk már lapunkban ezzel az égető kérdéssel, rámutattunk a szocializmus Magyarországon való terjedésének okaira, ki mutattuk, hogy micsoda orvosszerekkel lehetne újat állani a bajnak. — A kormány azonban a battonyai, orosházi zendüléseket csak csendőr szuronyokkal fojtotta el, de a dolog gyökerét nem érintette. Hiába vágjuk le a fa hajtásait, ha a gyökerét ki nem irtjuk, a következő tavaszra újra kihajt az, még pedig erősebben.

Békésvármegyét hatalmasan ellepte a szocializmus, hullámai már kezdenek átcsapni Bihar megyére is.

A dolog annál veszedelmesebb mivel a mi megyénket körülövező többi megyék szintén fészkei a szocializmusnak.

Igy szorosabb összeköttetésbe léphetnek egymással a bihari, békési, csanádi, csongrádi szocialista izgatók; egy óriási láncolatot képeznek a titokban szerveződő szocialista egyletek, a melyek kölcsönösen támogatják, biztatják és erősítik egymást s a forrongó mozgalmat a többiek feltartóztatlanul, hőmpölyögtetik odébb-odébb új területek felé, a hol mindig találnak elégedetlen, könnyen megnyerhető félrevezethető elemekre.

Biharmegyében a tordai járásban ütötte fel fejét a szocializmus, hol a csendőrség és a főszolgabíró kiterjedt szocialista szövetkezetez fedezték fel.

Nagybajomban házkutatást is tartottak egy titokban megalakult szocialista egylet vezetőjénél, melynek az volt eredménye, hogy Gál Antal földmivestől, az egylet elnökétől számos szocialista irányú, állami melles nyomatványt koboztak el és megtalálták nála a tagok névsorát, melyeknek száma már eddig meghaladja a százötvenet. A csendőrség sürgősen kérte megerősítését, mivel a zendülés lehetősége sincs kizárva.

A szent sir kioszkja mellett áll a *kálvária sziklája*, két kápolna van rajta és huszegnéhány kőlépcsőn megy fel az ember. A sokaság itt csúszik térden legtöbbit, itt zokog legjobban.

E két kápolna előcsarnokából mint valami erkélyről belátni a templomok labirintusát, melyben a nép tolong. A kápolnák közül a görögöké a legfényesebbik. — Ezüst sugarak közül életnagyságban válik ki a megfeszített Krisztus és a két lator képe.

A falak eltűnnek az ezüst, arany szentképek és drágakövek alatt. A megfeszítés helyén oltár van. Megette ezüst rostélyon át látni a fekete sziklákra a gödröt, melyben a kereszt állott. Az emberek e helyt térden csúsznak és könnybe, esőbe fűrésztik a sötét köveket. Az alsó templomokból pedig szüntelenül felhat az ének, az imádság álomba ringató moraja.

Idestova 2000 éve, hogy minden úgy van e helyen. Csak a forma volt néha más és mások a templomok. Az ájtatosságot félbeszakították az ostromok, a csaták, az embergyilkolások. És mindig ugyanazon imádság, ugyanaz a kétségbeesett könyörgés, ugyanaz a diadalmas hálaadás hangzik itten.

A *Szent-Ilona kápolnája* sűrű sötét-ségben botorkálunk le egy romhalmazhoz hasonló, kopasz töredezett lépcsőn. Jobbra-balra mintha kísértettek kuporognának. Viaszgyertyánk megvilágítja a sejtelmesen rémlő mozdulatlan alakokat. Mind olyan színű minta sziklafal.

Miután kijutottunk az éjszakából, a kísértetek közül, Szent Ilona kápolnája világosságban tárul elénk. A kupola résein behatnak a nap halvány, kékes sugarai. Az egész Szent-sir öszeségében alig van ennél félmesebb ha-

De nemcsak Nagy-Bajom községében, hanem Bárándon és Udvariban is akad már a csendőrség a szocialista szervezkedés kétségtelen jeleire.

A békésmegyei közigazgatási bizottságsürgős feliratot intézett a belügyminiszterhez, melyben informálja őt a békési dolgokról.

A felirat bőven kifejtí a szocializmus jelenlegi állását Békésmegyében s különösen felhívja a miniszter figyelmét annak egyre tovább terjedésére s arra, hogy a munkások a május elsejét nagy tüntetéssel készülnek megülni. Jelszavuk három forintos munkabér és 8—10 órai munkaidő.

A munkások erősen hangoztatják, hogy a május elsejét megünneplik akkor is, ha fegyvert szegeznek ellenük.

A szocialisták főképp azért is dühösek, mivel nincs megengedve nekik a Hieronymi féle rendelet szerint a gyűlések tartása sőt még báli mulatságokon való összejövetel sem.

A megye bizik abban, hogy ha megadja a munkásoknak a szabad gyülekezési jogot és ha a termés jól üt be, úgy nem fognak fenyegetéseik dacára sem zendülésben kitörni.

A jelentés végül felemlíti, hogy az egész Sárret (tehát Bihar megye) is inficizálva van már a szocialista tanoktól.

Biharmegye tudtunkkal eddig semmiféle óvintézkedéseket nem tett, jöllehet a szocializmus létezéséről nemcsak a nagy bajomi eset óta, de már régóta tudomása van.

Addig kell elfojtani a tüzet, míg lángra nem lobban, mert akkor már szinte lehetetlen oltásra gondolni.

A gazda reménye.

(A. E.) A mezők bársonya kizöldült. A jól művelt földek őszereje szárba hajtja nemsokára a vetést. Kifejlik, megérik a kalász, magtárba kerül a szem, várva a vevőt. Vrijjon fog-e jönni, és ha igen, milyen árat lesz hajlandó adni? Ez a nagy kérdés, a melyen megfordul jóformán minden.

Tavaly, évek óta először, megkönnyebbülten sóhajtott föl a magyar gazda, mert tűrhető árakat ígértek neki. Birálgatás nélkül fogadta el az okot, a melyet neki mondtak, a midőn Kelet-India rossz termését és más államok apadó buza-produkcióját emlegették. Azt

tánu hely. Csend uralkodik lent és nincs ott senki, csak a levezető lépcsőnél tanyázó kísértetek. A lent szóló énekeknek csak zürzavaros töredékei hatnak le. Az oltár megett még egy lépcső van. Mélyebbre visz, a legsötétebb éjszakába. Mellette is azok a hosszúhajú alakok kuporognak. — Az ember azt hihetné, hogy ez valami barbár templom. Négy roppant zömök, kezdetleges ezírfázatu oszlop tartja az adacsony kupolát, melyben sturcztójasok és mindenféle barbár ékességek lógnak.

A falon még látni a nedvességtől és portól elmosódott festéseket, arany sugaras fejű szenteket. Minden elhagyatott, a pusztulásnak szánt; átszivárog a nedvesség és salétrom virágozik a sziklán. Az alsó üreg lépcsőjén egyszerre abisszínai papok jönnek fel. Akár csak a három régi szent király alakja tűnnek fel a föld mélyéből. Fekete arezok, turbánformájú, széles, aranyos tiarák, arannyal és fantasztikus vörös, kékvirágokkal széles hosszú köntösök. Az itt uralgó lázassaléggel mennek végig Szent-Ilona kriptáján, aztán fel az omladozó nagy lépcsőn. Az alsó fokoknál még megvilágítja őket a résen beözönlő fény és aranyos ruháik ódon pompájában tündöklenek a falak mentén kuporgó sötét alakok közt, aztán eltűnnek.

Ilyen Nagy szombat reggelének képe e szent helyen úgy hajnal tájban.

Az embernek össze szorul a szíve mintha vastarkában tartaná az az ígézet, mely itt a kövek közül kiárad, melyek mind tanúi voltak a föld legfényesebb tragédiának s térdre nyomják a lehíttelenebbet is, ki földre borulva kénytelen bevallani, hogy van Isten s hogy ezt tagadni lehetetlen mindenütt, de legfőképp itt e helyen s ez órában.

hitte, végre is mindegy, miért jobbak az árak, a földolog, hogy jók legyenek és azok is maradjanak.

Vajjon fognak-e maradni? Ez a nagy kérdőjel merült fel sokak előtt és mielőttünk is. Nem kell a betakarításig várni, sőt addig sem, míg csak hozzávetőleg is meg lehetne határozni, milyen lesz ennek az évnek a termése. Az árak a bórzéken már is esnek. Ezt a gazdák nagy része, nem lévén immár eladó készlete, nem igen bánja. De érdemes lesz vele törődni, mert hiszen azzal az elmés szerkezettel, mit határidőzletnek hívnak, a jövő évi termésnek árat már ma kezdik meghatározni. Az őszi buza, mely még odáig sem jutott, hogy szárba menjen, már forog a bórzén, persze csak papirososon, mint papirosbuza, a spekulációznak annyira kegyelt formájában.

Szegény jó magyarom, a te törekvéseidnek munkádnak sorsát a spekuláció eldönti már akkor, mikor meg te magad sem tudod, vajjon ad-e az Úr áldást reá. Ha bór a termés lesz, lanak az árak, mert tultermelés van, ha silányul üt ki, akkor is bajban vagy, mert az ár emelkedése nem kárpótol semmiképpen sem, Neked így is, ugyis kijut, valójában szeretném tudni miért?

Ellenségeid sem tagadhatják, hogy az utolsó időkben sokat tanultál. Jobban műveled a földet, jobban megbecsülöd apád örökét, sorsod azonban nem akar javulni, sőt úgy látszik rosszabbra fordul. Azokat, akiket akarva nem akarva vezetőddé választottál, nem tudnak, vagy nem akarnak a te bajodon igazán segíteni. Valójában kevesen gondolnak komolyan veled. Ha gondolnának, túrnék-e szó és cselekvés nélkül, hogy már ma eladják a termésedet, a mely még alig látszik ki a földből, olyan áron, a mely mellett tönkre fogsz jutni, csak azért, hogy legyen játszani mivel.

A márczius-áprilisban fabrikált papirosbuza az őszi határidőig, a mi az ő aratási ideje jár kézzől-kézre, Nyerni próbál vele mindenik, csak egy veszít biztosan, az a gazda, a ki alig tudja, hogy a játék az ő bőrre foly.

Azt mondják, hogy a papirosbuza nem nyomja le az árakat. Azt azonban nem tagadhatják, hogy az őszre kötött eladások már a hét forintot sem érik el s azok, kiknek érdeke hogy el ne ériék, úgy fogják festeni a helyzetet, hogy ez ne is következze be. Beszélni fognak jó termésről és arról, hogy a buzaszít mellett más kenyérpótló termékek jönnek divatba. Így volt ez az elmúlt évben is. Mikor azonban kiderült, hogy a termés átkozottul rossz sokfelé, akkor az ár emelkedésnek már nem az vette hasznát, a kit az illetett volna. Nekünk úgy látszik ez a bűnös játék az idén ismétlődni fog.

Gazdák vigyázatok, a ti jövőtökről van szó. Ez első sorban reátok tartozik.

Mükedvelői előadás a nagyváradai szinkörben.

Városunknak annyi sok egylete közt van egy, mely minden feltűnés nélkül egész csendben halad kitűzött nemes célja felé. Efeljett csak akkor add magáról, midőn meg van győződve, hogy oly áldozattal léphet a nyilvánosság elé, melylyel céljait könnyebben elérheti s a közönség érdeklődését irányában felkelti.

Az iparos ifjak egyletéről van szó, melynek tagjai a napi fáradozások után össze gyűlve keresik a módozatokat melyekkel önképzésüket az anyagi haszonnal hozhatják kapcsolatba.

A közönség már évek óta ismeri az általuk rendezni szokott mükedvelői színelőadá-

sokat melyek hogy elég szép niveauun állanak mutatja a sajtó elismerése.

Időközönként egy-egy kiválóbb népszinmű irónk művét elevenítik fel s hogy minő precizitással, arra megint tanu a helybeli műértő közönség azon osztatlan elismerése, melyel őket eddigi működésükben részesítette.

Az idén is a husvétii ünnep mindkét napján Szigligeti Edének örök szép művével lépnek a világot jelentő deszkákra.

Alkalmunk volt néhány próbát végignézni s a mondhatjuk, hogy ez előadásukkal az eddigieket is felülfogják mulni, ha csak erőt nem vesz a szereplőkön némi lámpa láz, mi ilyen esetben néha előszokott fordulni. Szinte meglepő mily biztonsággal mozognak a szereplők a színpadon s ha látjuk a routint melylyel Krupka Szilvia a színpadon mozog tökéletesen meg vagyunk elégedve alakításával. Méltó partnere Major Dezső ki kitűnő parasztleány s különben is kellemes hanggal bír.

Háládatlan feladat jutott Lengyel Mariskának osztályrészül, ki űde fiatal leányka léte, öreg asszony személyesítője.

Nincs terünk a szereplőket egyenként elsorolni csak még Orenics Lajos kitűnő pusztabírójára hívjuk fel a figyelmet, a kit különben már tavalyról is ismer a közönség.

A kisebb szerepek is mind jó kezekben vannak s ha hozzá vesszük, hogy Szalóki Elek odaadó gondossággal már hetek óta fáradozik a siker elérésén, a sikert biztosra vesszük.

A magunk részéről csak még az a szerény megjegyzésünk volna, hogy husvét első napját nem kellett volna színelőadás számára lefoglalni. — Ezt a napot már csak hagyták volna meg az iparos ifjak arra a célra, melyre azt a keresztény ember fordítani szokta, a siker azért nem lett volna kevesebb értékű.

UJDONSAGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Április 22. A nagyvárad keleti expedíció hazakerkezése.

Nagyszombat.

Ma érkeznek vissza a harangok Rómából, a reggeli mise alatt már újra szólni fog érczes hangjuk. Különös érzelmű lopózik ma az ember lelkébe, valami keveréke a gyásznak és örömmek, az egyik távozni, a másik jönni készül. Olyan ez a hangulat, mint a hajnali derengés, mely se nem sötét, se nem világos, a homály mulik, a fény nő. Az a fájdalmas lehangoltság, mely a nagyhét alatt úgy áthatja az embert, s melynek szomorúságába oly jól illik a kereplőnek tompa hangja, ez a borús hangulat oszladozni kezd, érzi a szív, hogy a borura derünek kell következni, mint egykor Jeruzsálemben, midőn a Jézus sírját kora reggel felkereső asszonyok a követ elhengerítve találták s az angyal ragyogó fényesség közepett hirdette nekik a feltámadást.

A székesegyházban reggel 7 órakor lesz a tűz-, husvétii gyertya és keresztvíz-szentelés, 9 órakor nagy mise, melyen Belopotóczy Kálmán tábori püspök pontifikál. — A kar Schweitzer G. dur miséjét adja elő és Bieger: Laudate, Magnificat című darabjait.

A feltámadási szertartás este 6 órakor kezdődik. Kedvező idő esetén a körmenet a szabadban lesz melyen Ő Eminenciája pontifikál. Az előadandó énekkari számok a következők: Exurge. — Et adhuc (férfi dalkar) auctoris incerti. Kempfer: Te Deum. Pembaur: Regina coeli. Belczna: Tantum ergo és Genitori.

Az olaszii plébánia templomban a tűz-, husvétii gyertya és keresztvíz-szentelés fél 7 órakor kezdődik, utána nagy mise. A feltámadási körmenet este fél 8 órakor lesz. Az újvá-

rosi plébánia templomban: reggel 8 órakor tűz, gyertya és keresztvíz-szentelés, 9 órakor énekes nagy mise. A feltámadási körmenet este 7 órakor kezdődik.

Várad-Velenczén a plébánia templomban reggel 7 órakor tűz, husvétii gyertya és keresztvíz-szentelés, 9 órakor énekes mise. A feltámadási ünnepély este 6 órakor.

A löbbi templomokban a feltámadási ünnepélyek a következő időkben lesznek megtartva:

A prémontreieknél délután 3 órakor.

Az irgalmasrendűeknél délután 4 órakor.

A kapuczinusoknál este 6 órakor.

Az orsolyáknál este fél 7 órakor.

*

Tegnap nagypénteken gyönyörű tavaszi idő kedvezett az ájtatosságoknak. A templomok egész nap, különösen délután telve voltak hívőkkel. — A főutcán válóságos néparadat volt, mely egyes helyeken, mint például az Orsolya szűzek temploma előtt, néha megtörtént a nagyszámú szent sirt látogató közönség miatt.

A Kálváriára már a déli órákban nagy közönség vonult fel; az odavezető utcák zsúfolva voltak hívekkel. A Kálvárián levő templom és tágas udvarán alig lehetett mozogni az ájtatoskodóktól. Három órakor Pák Emil segédlelkész vezette fel az olaszii plébánia templomtól a körmenetet a Kálváriára, a hol Léky Kornél káplán alkalmi gyászbeszédet tartott.

A város valamennyi többi templomát és kápolnáját is egész nap sokan keresték fel.

* **Nagypéntek a fővárosban.** A keresztény világnak szomorú ünnepét a szokásos kegyelettel ülte ma meg a főváros közönsége. Az összes fővárosi templomokban istentiszteleteket tartottak, a melyeken a hívők rendkívüli számban jelentek meg. A katolikus templomok gyászpompával voltak ékesítve s mindenütt remekül díszítették föl a szent tért. Különösen díszesek voltak, a szent sírok a budavári koronázó Mátyás-templomban, a belvárosi főplébánia-templomban, az angol kisaszszonyoknál, a szervitáknál és Ferenczikenél hol megyei hajduk alkották a díszőrséget. A sírokhoz egész napon át nagy tömegekben zarándokolt az ájtatoskodó közönség. A Mátyás-templomban előkelő hallgatósága volt a Hock János szónoklatának és a fájdalmas Istenanya tiszteletére előadott régi magyar egyházi énekeknek, melyeket Vavrincz Mór karnagy vezetése mellett a vegyes kar adott elő. A magánzólamokat Brunner Margit, Juhasz Ferencz és Vavrincz Mór énekelte. A kora délutáni órákban megkezdődött a zarándoklás a tisztviselőtelepi és a budai kálváriákhoz, a melyeknek a környékén az alkalmi árusok egész búcsúvásárt rögtönöztek.

* **Avar-sírok felfedezése.** Pusztakovácsiban. Nádányi Cyula Pusztakovácsi birtokos a napokban birtokán egy építkezéshez homokot ásott. A munkások ásás közben egyszerre csak 3 csontvázat és nagy mennyiségű karperecet, gyűrűket találtak. A koponyák alkata, valamint a talált ékszerek kidolgozása és anyaga arra engednek következtetni, hogy a három csontváz még az avarok idejéből való, ugy legalább is ősmagyarok sírhelyére bukkantak a munkások. Az érdekes régészeti és anthropologiai leletet nemsokára behozzák Nagyváradra, hol Cséplő Péter a biharmegyei muzeum őre és szakértő régésze fogja vizsgálat alá venni s megállapítani hogy mely időből valók a talált tárgyak, melyeket gondosan összeszedtek és eltek. A tulajdonos a leletet a nagyvárad muzeumnak fogja ajándékozni.

* **A kolozsvéri egyetemi ifjak Nagyváradon.** A Nagyváradon megtartandó O. M. D. Sz. kongresszusnak kolozsvári osztálya ülést tartott, melyben az aprólékos ügyeket s a kongresszuson való magatartását beszélte meg. Határozatainak egyik legfontosabbika az, hogy szerdán délben, a mikor Váradra érkeznek rögtön a Szentlászló szoborhoz mennek, hogy a dicső magyar király szobrát beszéd kíséretében megkoszorúzzák. A beszédet Krenner Miklós mondja, a kit a kolozsvári osztály elnökének választott. Mintegy 25-ön mennek Kolozsvárról közöttük három az egyház rendhez tartozó egyetemi hallgató, hogy legyen, ki az esetleges egyházi érdekeket megóvja.

* **Nagyszalonta pusztulásának emléke.** Említettük nem régebben, hogy Nagyszalonta város ezelőtt félszázaddal — 1847 április 17-én történt tüzvész általi elpusztulásának évfordulóját úgy üli meg, hogy ma reggel 8 órakor megkondulnak az összes harangok s a közönség az ev. ref. templomba vonul, hol a hatóságok, hivatalok, Nagyszalonta város képviselő testülete és elüljárósága testületileg jelennek meg s szomorú nap emlékére Széll Kálmán ev. ref. esperes mond buzgó imát. Ezenkívül a nagyszalontai szegény öreg honvédek ma új ruhával ajándékozza meg a város képviselő testülete s elbatározza, hogy ezentul minden 10 évben isteni tisztelettel üli meg a napot s Arany János, Nagyszalonta volt jegyzője által megnyitott új jegyzőkönyv első cikkét a szalontai lakosok közt kinyomatva szétosztja.

* **Óvónők mint tanítónők.** A kultuszminiszter csak nem régen mutatott rá azon visszás állapotra hogy a kisdedovókról szóló törvényt a legtöbb megyében, s Biharmegye sok községében nem hajták végre és még igen sok község nélkülözi az óvoda áldását. Eltekintve attól, hogy emberi, közegészségi, nemzeti szempontból nagy jelentőségű az óvodák szaporítása, még az a haszna is volna, hogy a most már nagy számmal levő képesített óvónők alkalmazást, megélhetést nyernének. Ez utóbbi szempont vezette a kultuszminisztert, midőn legújabb rendeletét kibocsátotta. Ebben felemlíti a miniszter, hogy a kisdedovónők nagy számmal vannak állás nélkül s ezen némiképp változtatni kíván az által, hogy ha a megüresedett tanítónői állásokra okleveles tanítónők nem pályáznak, ideiglenes okleveles óvónőkkel is betölthetők az állások. Tartoznak azonban az így alkalmazott óvónők két tanév alatt tanítónői oklevelet szerezni, mely esetben állásukban megerősítetnek. Az egész idő alatt a teljes járulékokat elvesztik. Helyettes tanítónőkül minden feltétel nélkül alkalmazhatók az okleveles óvónők.

* **Uj templom Aradon.** Dessewfy Sándor csanádmegei püspök átiratot intézett a városi tanácshoz az Aradon építendő római katolikus templom ügyében. A püspök a főuton lévő Atzél-féle telket ajánlja megvételre a városnak, a mely telken a templom a Ferencz-tér felé eső frontra, a megyei kórházzal szemben építtetnek. A tanács állítólag nem igen akarja javaslatba hozni az Atzél-telek megvételét, azonban a tanács buzgó katolikus tagjai erősen hiszik, hogy az egyházmegyei főpásztor kívánsága teljesítve lesz.

* **V. H. Sz.** A vidéki hírlapírók szövetségének nagyvárad kerülete ma, szombaton délelőtt 11 órakor ülést tart a szokott helyen. Kapcsolatosan megemlítjük, hogy a szövetséget elnöksége Szagedről köszönetét fejezte ki a nagyvárad hangverseny jövedelméből küldött 1025 frt. összegért.

* **Tavaszi katonai szemlék Nagyváradon.** A Nagyváradon állomásozó 15. számú Pálffy-huszárezred Debreczenben levő része felett tegnapelőtt tartották meg a tavaszi szemlést Nechvalsey temesvári lovassági tábornok és

Remiz Alfréd ezredes. Nagyváradon ápril 26. és 27-én lesznek a 37. gyalogezred felett a **szünetek**, melyet báró Waldstätten János a VII. hadtest parancsnoka, tábornagya és Rokorny Herman hadosztály- és Cenarclain de Grancy Emil dandárparancsnok tartanak meg. Ápril 22-én Debreczenben lesz a 39-ik gyalogezred felett a szemle, melyen szinte a három előbb említett katonai parancsnokok vesznek részt, kik aztán Nagyváradra jönnek vissza.

Báró Döry József betegsége. Báró Döry állapotában mint értesülünk, tegnap kedvező fordulat állott be, a mennyiben a beteg képes táplálékot magához venni, Orvosa reméli hogy Br. Döry most már rövid idő alatt fel fog gyógyulni.

Hivatali szünetek. A nagyváradai megyei városi és állami hivataloknál, a husvét ünnepek alkalmából szünetet tartanak, mely ma délután veszi kezdetét s a jövő hét keddjéig tart. Az ügyes-bajos emberek így tehát már csak a nevezett napon igazíthatják el ügyeiket. Főbb hivatalban már ma egész nap szünetet tartanak, egy kis alkalmat legyen a piherésre, ebben a restáncziás világban, valamint — a templomba járásra.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Nádányi Andor nagyvárad kir. törvényszéki betétszerkesztő szakdjnokot, telekkönyvi, betétszerkesztési irnokká nevezte ki.

A közúti vasutnyári közlekedése. A nagyváradai közúti vasut, ez idén is megindítja fűrdő vonalait. A menetrendet már megállapították. A közlekedés május hó elsején veszi kezdetét, ez idén s legközelebb már ki is fog hirdettetni. A közúti vasut üzletvezetősége, mint haljuk, egy kisebb alakú vasúti menetrendet is fog kiadni, mely mindenben bő tájékoztatást fog nyújtani a fűrdőt látogató közönségnek. A vasúti közlekedés berendezése s magok a vasutak is ez idén, a tavalyinál sokkal nagyobb kényelemmel lesznek berendezve, hogy a közönség igényei mindenben, pontosan kielégítést nyerjenek.

Egy derék egyletről. A budapesti »Mária Dorothea egyesület« április 25-én évi rendes közgyűlést tartja. — Ez az egyesület, mely a magyar tanítónők otthona nevet is viseli, a tanítónők anyagi és szellemi ügyeinek előmozdítását tűzte ki céljául. Továbbá a nevelőnői pályára képez ki érkezős és művelt nőket, kikben a családok teljes mértékben biznassanak. Az egyesület ezen céljának fontosságát ma napság bővebben hangztatni teljesen felesleges, hisz tapasztalatból tudják a családapák és anyák, hogy a köznevelő intézetek legtöbbször milyen nevelőnőket esempészek be a családokba. Az egyesület, mely a szegény tanítónőket oly sok segítségbe részesíti, megérdemli, hogy e helyen is felhívjuk rá a közönség figyelmét. Aki e célra adakoz, nyugodt lehet, hogy az ország erkölcsének javítására adakozott.

Százaz-fele alapítvány. A Bihar megye felügyelete alá helyezett Százaz-fele alapítványból eddig két ösztöndíjat adtak 300—300 forintal évenként. Az alapítványi tőke azonban a két ösztöndíj mellett annyira szaporodott, hogy a kamatok feleslegéből harmadik ösztöndíj is kifizethető. Bihar megye legutóbbi közgyűlése elhatározta, hogy egy harmadik ösztöndíjat létesít az alapítvány kamataiból. A törvényhatóság ezen határozatát több bizottsági tag megfélebbizte. A belügyminiszter értesítette a megye alispánját, hogy a harmadik ösztöndíjat jóváhagyja. A vármegye júniusi közgyűlése elé kerül az új ösztöndíjas hely betöltése.

Kedveskedés a közönségnek. A nagy-péntek alkalmából tegnap egész nap ellepte a közönség az utcákat; különösen a Fő-utca telve volt sétáló és a templomba siető közönséggel. Hogy az utcán levő közlekedést minél élvezetesebbé tegye a rendőrség, seprette a Fő-utczát. Nagy porfelhővel kedveskedet az utcázseprő a déli órákban, s midőn a járó-kelők felszolitották, hogy hagyja abban a seprést félvállról oda vetette: nem lehet mert parancsolták. A porfelhő szállt tovább. Nagyon becsüljük az igyekezetet, hogy utcáink tiszták legyenek, de már annyit mégis elvárnánk, hogy alkalmasabb időt válaszanak a nagy porozásra.

Jóváhagyott szabályrendelet. A miniszter rendeletéhez képest Nagyvárad városa szabályrendeletet alkotott az építéshez használandó téglák és fedélcserép mérete tárgyában. A szabályrendelet szerint készítendő téglák és fedélcserép nagysága elüt az eddigi méretektől, a minek hátránya különösen a régebbi házak fedeleinek javításánál fog némi akadályt képezni. A szabályrendelet különösen a középtételek emelésénél szabja meg az új anyag használatát. A belügyminiszter a szabályrendeletet jóváhagyta.

A nagyváradai bizottság képviselője. A magyarországi tanítók országos bizottsága most tartja ülését Budapesten. A bizottság vidéki tagjai közül Nagyváradról Gábel Jakab tanító vesz részt, ki az ülések tegnapi első napján a tanítói nyugdíj törvények revíziójáról beszélt s azt hangoztatta, hogy a nyugdíj törvény megalkotásánál a tanítóság kívánatait nem vették figyelembe, s e tekintetben pártolólág nyilatkozott György Aladárnak e tárgyban beadott s egy tanítói mozgalom megindítására célzó indítványáról. — Az ülést folytatják.

Egy levélke a Kossuth bankokról. A váradai szőlőhegy kisebb birtokosai formális gyűlést tartottak a napokban, mely valósággal az urak ellen volt intézve. A többiek azt elhatározták, hogy rápírtanak Kossuth Ferenczre is, aki negyvenöt éves, de semmibe sejt veszi a szegény embereket. Kapták tehát magukat s össze szedtek néhány Kossuth bankkót, kétezer forint hajdani értékben és elküldték Kossuth Ferencznek beváltás végett. Tegnap megkapták a választ, is e fizetési felszólításra, mely a következőképpen hangzik:

N. N.-nek.
Nagyváradra.

Kossuth Ferencz, kérserves keresményéből tartja fenn magát s arra nincs pénze, hogy önöket segítse. Keressenek, dolgozzanak s akkor nem fognak önök sem a más pénzére szorulni.

N. N.-nek.
Kossuth F. tükör.

Ez ezek után mondja valaki, hogy Nagyváradon nincs szocializmus.

Roman zsinat Aradon. Jövő hó 3-án tart az aradi gör. kel. román egyházmegye zsinatát, melyre most folynak a választások Bihar megyéből a következőket választották meg eddig: Vaskóhi kerületből Kozma Gábor belényesi ügyvéd és Papp Vazul járási esperes, a belényesi kerületből: Papp Pál ügyvéd, Fekete Demeter belényesi kereskedő és Moga Illés. A zsinatra Goldis József nagyváradai g. kel. püspök és országgyűlési képviselő, valamint Zigre Miklós nagyváradai ügyvéd és Papp János megyei főjegyző is átmennek Aradra, kik szintén tagjai a zsinatnak.

A halottkém ügye. Ugy látszik, nagyon biztosra veszik Weisz Márton váraljai és velenzei halottkém lemondását, a miatt az ok miatt, melyet tegnap említettünk, mivel már egy pályázó, Dr. Ullmann Béla be is adta folyamodványát az állásra.

A Jäger Marik váltója. Póka László, Hódmezővásárhelyi rendőrkapitánya, meggyőződést szerzett arról, hogy a hírhedt méregkeverési per szomorú hősnői már korábban is szorosabb összeköttetésben voltak egymással. Ennek bizonyítékát a többiek közt egy váltó szolgáltatja, melyen Jäger Mari, Szappanos Judith, Varga Lidi és Csordás-Nagy Lidi szerepelnek, mint elfogadó, illetve mint kibocsátó és forgató. Ez annyival is inkább érdekes tényközlés, mert hiszen az említett méregkeverők a végtárgyalás során a leghatározottabban tagadták azt, hogy valaha összeköttetésben voltak egymással.

A Schlauch-téri cukrászda. A Nagy Márton Schlauch-téri cukrászda már teljesen készen áll. A csinos tiszta vasból összeállított cukrászdat már valószínűleg husvét első napján megnyitják.

Kend a kutya. Két paraszt ember, ugyan csak összekapott egymással s az összekapásnak véres eredménye lett. Az egész heczcz onnan keletkezett, hogy Szabó Bálint, azt mondta

Szabó Józsefnek »kutya!« Erre aztán ez egy fűtykóssal éppen bubon találta útni Szabót »kend a kutya« szavakkal, hogy rögtön elborította a vér. A sérelmezett paraszt emelt az érzékeny természetű társa ellen.

Vendéglő és étterem megnyitás. A »Hungária« című vendéglőt és éttermet ma fogja megnyitni az új bérlő, Soltész Gizella ki legfőbb igyekezetét arra fekteti, hogy jó konyhája és jó italai által a közönség pártfogását megnyerje és kiérdemlje.

**Kizárólag legjobb készítményű fehéreneműek (oroszán védjeggyel) nyak-
kendő különlegességek, női és férfi
glacé és selyem keztyűk, harisnyák,
zsebkendők stb. feltétlenül legolcsóbban és legnagyobb választékban
csakis Eötvös Testvérek divatáru
házában szereshetők be. Postai rendelések figyelemmel eszközöltnék.**

Legújabb és kizárólag a legjobb gyártmányok férfi fehéreneműekben ugy szintén legújabb angol férfi divat cikkek a tavaszi évadra megérkeztek Roth M. utóda kalap és férfi divat üzletében a hol kizárólag csakis Karisbadi cipők kaphatók.

Telefon. Telefon.

Rejtélyes családi dráma.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 16.

Rejtélyes családi dráma foglalkoztatja most a rendőrséget.

Horonyák Pál kocsis ma megjelent a rendőrségnél s a következő históriát mondta el:

Tegnapelőtt feljött hozzá soroksári-ut 64. sz. a lakására, felesége Makkata Judit Öskü községből a hol most lakik.

Egész nap együtt voltak s tegnap visszaakart utazni az asszony. Együtt indultak el hazulról, de aztán az asszony megmondta magát s nem utazott el.

Együtt töltötték az éjszakát a városban barangoltak.

Régel tájban a Ferencz József-rakpartra kerültek, ahol a kocsis, mivel az asszonnyal rosszul élt s az éjszaka még jobban elkerekedett, azt az ajánlatot tette feleségének, hogy ugorjanak együtt a Dunába. Felesége azonban ebbe sehogy sem akart beleegyezni. Amint e fölött disputáltak a Duna partján, felesége egyszerre belelőkte a Dunába.

Ő nem tudja, hogy hogyan fogták ki, de a rendőrség megállapította, hogy Paky István éjjeli őr húzta ki a vízből.

Mikor a vízből kikerült, az asszonyt már nem látta s nem tudja elképzelni, hogy hova lett.

A rendőrség folytatta a vizsgálatot, mert nem lehetetlen, hogy a kocsis valótlan dolgot mesél s talán önmaga lökte bele a feleségét a Dunába.

I R O D A L O M.

Megjelent a »Magyar Sion« ez évi negyedik füzeté a következő tartalommal: »Mit bizonyít az egyház üldözése« Az állati okosság és az emberi ész « Folytatás és vége. E cikk részlet az »Ösztön és ész« című nagy munkából, mely méltó folytatása az országos híró Dr. Székely István tanár filozófiai munkájának. Már a legközelebbi napokban fog megjelenni maga a munka, melyhez fogható a magyar irodalomban nincsen. További cikkek: A komáromi sz. András-templom és a kath.

elemi iskola történetének. »Irodalom és művé. szet« Vegyes közlemények. 241—317 oldal. Előfizetési díj egész évre 6 frt. Szerkesztő Dr. Kereszty Viktor.

— **Üdvözlőgy Mária.** A magyar hölgyvilág ezen kedvelt imádságos könyve dr. Walter Gyula esztergomi kanonok tollából immár a hetedik javított kiadást érte. Vannak benne az év, hónap, a hét és nap minden szakára változtatott és jó magyarsággal megírott imádságok. Kapható szerzőnél Esztergomban. Ára egyszerű, de csinos kötetben 80 kr.

— **Kath. Hitvédelmi Folyóirat** áprilisi száma a következő változatos tartalommal jelent meg: Menthetők-e az öngyilkosok? Irta: Karácsonyi József. — A mai egyházi zene reformjáról. Irta: Fejber Géza. — Van-e az állatoknak esze? P. A. után Szecsey Ferencz. — Tömörüljünk! — Megtért Faber Vilmos. — Közl.: Fülöpp István. — Protestáns Szemle. — Irodalom. — Vegyések. — A jó nagybácsi. Egy új regény. — A hitvédelmi munkák végző folyóirat előfizetési ára egész évre 4 frt. Megrendelhető: Pozsony, Ferenczies. Lap terjesztését kérjük!

— **Májusi sz. beszédek.** 1. Májusi konferenciák. A keresztény nő. Irta: P. Bonne J. S. J. Hét sz. beszéd. A keresztény hivatása. A ker. nő a házasságban. A ker. nő mind hitvestárs. A ker. nő mind anya. A ker. anyának kötelemei a gyermek különböző korában. A ker. nő mint háziasszony. A ker. nő özevességben. Ára füzve 35 kr. 2. Öt májusi sz. beszéd, a hitről és azzal kapcsolatos kérdésekről. Ára füzve 55 kr. A kettő egyszerre 50 kr-ért rendelhető meg az Oktató népkönyvtárnál. Pozsony.

— **Az oktató néplap** képes ujság április 16-iki száma a következő dus tartalommal megjelent. Első sz. áldozás emlékeül (vers) Irta: Kalocsay Alán. — »Hála legyen az Istennek!« — Jézus föltámadása. — Magdolna könyve. — Megpróbáltam (vers) Jeszenitől. — Forgácsok. — Töviskoszoru — aranyűrü (Bécszéle) Irta: Pannon. — Gyermekversek. Irta: Józsi bácsi. — Nyolcz nap a sz. földön. Irta: Pintér Rafael. — Nevelés. (az édes anya). Irta: Nemes Antal. — Mennyasszony. — Inakönyvbe (vers) Jogismeret. — Missiókról. — Hazánk. Külföld. — Régi methodes. (Beszély) Irta: Kines István. — A gázda. — A gazdasszony. — Kéthetenkint. — Levelzés. — Könyhá. — Közgazdaság. (A szabadság és hitel). — Múltató. — Találós kérdések. — Képeink. — Sorsjegyhuzás. — Szerkesztői üzenet. — Budapesti piac. — Az eleve szerkesztett kis képes ujság ára egész évre 2 frt. Megrendelhető Pozsony, ferenczies.

SPORT.

Báró Kövngsarter Herman a turfon. Báró Kövngsarter Hermann, kinek pár év óta nagy szabású versenyistállója van, az idei lóversenyekre bejelentett két két éves lovát bántott jelentett be vagyis nem futtat velök. A két ló: I hope so és Makhetes, közülök az első a híres »Espoir« féltstvére s. igen drága ló.

EGYESÜLETEK.

Meghívás!

A Nagyváradi első általános munkás betegségélyző egyesület április hó 19-én, az az Husvét másodnapján, délután pontban 3 órakor, a »Zöldfa« szálloda nagytermében, rendez évi közgyűlést tart a következő tárgyszorozattal: I. A múlt évi számadás kimutatása: felmentése a tisztviselői kárnak. II. Tisztviselők megválasztása és pedig: elnök, elnök-helyettes, 24 választmányi tag, 5 felügyelő bizottsági tag és 2 jegyzőkönyv hitelesítő. III. Indítványok, melyek a gyűlést megelőző 8 nappal írásban be lettek adva a választmánynak. Felkértek tehát az egyesület minden tagjai, miszerint rendbehozott könyveikkel a fentnevezett napon és helyen minél nagyobb számmal megjelenni sziveskedjenek, annyal in-

kább, mert ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a gyűlés azon napon megtartható nem lesz, de a második meghívásnál a tagok bármily csekély számmal legyenek is, a gyűlés megtartatik.

Nagyvárad, 1897. április hó 1-én.

A választmány.

REGENY-CSARNOK.

P R A D A.

Fordította K. G.

— Összevesztél vele? Ha igen, akkor ülj le, írj neki engesztelő levelet. Te csuf boszorkány! Mikor e házasság ellen voltam, hogy paraszt vér né keveredjen közénk, nem szóltál mellettem egy szót sem, most hogy bele egyeztem szétszakított a viszonyt? Ilyen asszonyos észjárást nem tűnök! Vagy férjhez mégy Ottóhoz, vagy megmutatom, hogy atyád vagyok s van jogom hozzá hogy parancsoljak.

— De apám kérlek, hallgasd meg — szólt közbé Vilmos — hadd mondja el, micsoda vitte rá.

Leonora összefont karokkal ült kettőjükkel, szemben jámborképet mutatva büszke megadással. Majd apja fele fordult s ugyan oly nyugalmommal kérde:

— Elvégezted apa?

— Azaz ha.

— Az igaz mit az emberek beszélnek, de még titok, nincs rendén a...

— És az öreg...?

A lány vonogatta vállát s össze ránczolta homlokát.

— Nem tudom, arról nem beszélt Ottó. Átnézte a könyveket s úgy látták azokban nagy rendetlenség uralkodik a dolog felét nem értem a sok szám elszédit — kezét homlokára nyomta szemét behunyta — az ám bizonyos ha a gyors munkába áll, akkor borzasztó nagy adóság áll elő. A esendes társ követeli pénzt, minden zálogban van.

— Vaelbek asszony pénze, még megmarad akkor, is ha a gyárt el is perelik, vagyonából még akkor is szépen megélhet, Ottó nem lesz rászorulva, hogy Indiába menjen.

— Ezt mondtam én is.

— Ez Ottó nem akarta? — Vilmos szeméi fénylettek mikor atyjuk e kérdést Leonorához intézte.

— Anyja pénzével akarja a hitelezőket kielégíteni, él akar távozni, hivatalából, hogy az üzlejet maga folytathassa.

— Bolond az az ember?

— Ez kérdeztem én is!

— Én ismerem Ottót, szólt Vilmos, testétül lelkestül becsületes fia, és te ezért szakítottál vele?

— Természetes! Mindenki eltudja számlálni az ujjánm minden fog majd egymás után romba dőlni. lehet, hogy egy év sem kell, és Ottó mit fog akkor tenni?

Hogy fog tehát most gyárosnak beállani? Ez nagyon is világos!

— Az azonban nagyon megdöbentő, hogy minden olyan gyorsan oda van — vélte a báró bár én nem csudálkozom rajta. Nagyon is szabadon éltek! Mindig mondtam, ha Párizsban, Londonban, Berlinben marokkal szórta a pénzt.

— Szégyeld magad Leonora! — szakította félbe félbe atyját Vilmos.

— Miért? Azért, mert megköszöntem, hogy az éhség házához szegődtesse? csak teher volnék a nyakán.

— Visszaadta szavad?

— Igen.

— Es nem esett rosszul, csak számításból hagytad ott?

— Hát ki mondja, hogy jól esett?

— Akkor más kép tétél volna.

— A gyár felépítése meg nagyobbítása készpénzből történt. Mindég ráztam a fejem hozzá. S ez a tacsót a ki nem ért egyáltalában a dologhoz, ez akarja rendbé hozni, ez akkor rendet teremteni? Ostobaság.

— Az atya s lánya egy véleményen vannak szólt Vilmos keserű nevetéssel, én azon-

ban úgy találok, hogy kiméletlenül borzasztóan kiméletlenül jártál el Leonora.

— Nagyon rosszul esik — felelt ez — de nem tehettem másképp, ha Indiába ment volna, biztosan vele mentem volna, ha még oly szerencsétlen sorsba jutottunk volna.

— Így pedig, mivel szép kilátásait ott hagyja hogy atya becsületét megmentse, sorsára hagyod és még reményt sem nyujtasz számára. Mikor megkért, még gazdag volt neked pedig nem volt semmid. Rád nézve ez nagy tisztelet...

— Ó rá nézve volt az. Nagy atya közönséges kovács volt, és ő pedig az Asseleyn van. Arzened család egyik nőtagja — kiáltá az apa gögösen.

— Gyerekség! Azt Leonora is tudja, hogy mindenét mi je van, a Vaelbek családnak köszönheti.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A király a nagypénteki szertartásokon.

Bécs, ápril 17. (Saj. tud. táv.) Ő Felsége ma jelen volt az udvari plébánia templomban az összes szertartásokon.

Ugodi választás.

Budapest, április 16. (Saj. tud. táv.) E ötvös Károly Ugodra, 28-án a választásra leutazik Percezel Sándor kormány párti jelöltet támogatni.

Latinovics Ernő

Budapest, apr. 16. (Saj. tud. táv.) Latinovics Ernő a szabadelvű párt volt igazgatójának Monte Carlóban történt öngyilkossági híret hozta tegnap a táviró. Ez a hír még végleges megerősítést nem nyert, azonban ezt politikai körökben mint komolytényt beszélik.

Nagypéntek a börzén.

Budapest, április 17. (Saját tud. távirata.) A mai nap alkalmából a világ összes börzéi zárva voltak.

Lueger megerősítve.

Bécs, ápril. 16. (Saját tud. távirata.) Lueger megerősítésének okirata délben megérkezett a városházára.

Koch professzor Bombayban.

Bombay, apr. 17. (Saj. tud. táv.) Koch dr. berlini professzor ma ide érkezett, hogy a német pestis-bizottság tárgyalásain részt vegyen. Koch innen, egy évi szabadság ideje lévén, a Capgyarmatokra utazik, hogy az ottani kormány megbízásából a marhavészt és a leprát tanulmányozza.

A berlini rendőrfőnök gyilkosai

Berlin, apr. 16. (Saját tud. táv.) Az esküdt-szék ma ítélkezett Krause volt berlini rendőrfőnök híres gyilkossági, merényleti bűnperében. Koschemant 10 évi fegyházra és 10 évi hivatalvesztésre, Vestphalt egy évi fegyházra ítélték, a többi vádlottakat felmentették.

Anglia politikája.

Athén, április 17. (Saját tud. távirata.) A Krétában lévő angolok vtselkedése az idevaló köröket nagyon nyugtalanítja; úgy lát-szik, hogy az angolok állandóan itt akarnak maradni, erősségeket építenek, amelyeket ágyu-val szerelnek föl. Az angolok Kandiában sok pénzt osztogatnak az inséges családoknak.

Minden valószínűség szerint igen messzemenő tervvel foglalkoznak, melynek a pacifikálásban semmi köze sincs. A jövő meg fogja mutatni hogy ez a aggodalom mennyire alapos. Ma csak azt lehet konstatálni, hogy senkiséb bizik Anglia politikájának önzetlenségében.

Háborus hírek.

Budapest, ápr. 16. (Saj. tud. táv.) A Times jelentése szerint a jövő héten okvetlenül kitör a háboru. A legutóbbi összejövetélénél a görögök ismét 200 embert vesztek.

KÖZGAZDASÁG.

Szöllészeti tanfolyam Diószegen.

A földmivélségi miniszter azon néptanítók részére, kik olyan községekben működnek, melyek környékén phylloxera által elpusztított szőlők vannak, a jelen év folyamán 4 hétre terjedő szőlő és borgazdasági tanfolyamot rendez.

A tanfolyam célja az, hogy az ezen résztvevő néptanítók a szőlő és borgazdaság terén, különös tekintettel az elpusztult szőlők felnyitására elméletileg és gyakorlatilag kiképeztesenek oly célból, hogy e szakmában a népiskolákban s a gazdasági ismétlő iskolákban a tanulóknak kellő oktatást nyújthassanak s általában az illető községben a szőlő és borgazdasági ismeretek terjesztése s a szőlő felújítás előmozdítása érdekében hathatósan közreműködjenek.

Az országban 14 helyen lesz ilyen tanfolyam, közülük egy megyénkben Erdőszegeen. A tanfolyamot az ottani vinczellér iskola igazgatósága fogja vezetni s 14 tanító fog reá felvétetni.

A tanfolyamra olyan néptanítókat vesznek fel első sorban — tekintet nélkül arra, hogy állami, községi vagy felekezeti iskoláknál vannak e alkalmazva — kik oly községben működnek, hol a phylloxera a szőlőket elpusztítja vagy már elpusztította s hol a lakosság leginkább a szőlő, illetve bortermelésből él.

A 4 hétre terjedő tanfolyam két részben tartatik meg. Az első rész május 20-tól június 2-ig, a másik október 11—24-ig.

A tanfolyamra felvett tanítók költségeik fedezésére 60—60 frt általányt kapnak.

A részt venni kívánó tanítók folyamodványukat április 30-áig a nagyvárad kir. tanfelügyelő utján a kerületi szőlészeti és borászati felügyelőkhöz tartoznak benyújtani, melyben életkoruk, nyelvismeretük s a szőlészeti és borászat terén tett eddigi működésük említendő fel.

A résztvevők közt Biharmegye is szokott jutalmakat kiosztani.

A műtrágyagyár új részvényei. Még csak a múlt héten határozta el a nagyvárad műtrágyagyár részvénytársaság, hogy lebélyegzi a régi részvényeket s ötszáz új részvényt bocsát ki. Azt hitték sokan, hogy megingott a közönség bizalma e társaság iránt, de ezt meczáfolja az a körülmény, hogy a mai napig már körülbelül száz részvényt jegyeztek. Ha így halad, a kitűzött határidőre bizonyosan minden részvény elő lesz jegyezve.

Száraz oltás. Már majd egy hónapja folytak Nagyváradon minden felé a száraz oltások. A phylloxera pusztítás óta ily nagy arányban, még egyetlen évben sem végezték e munkálatokat, miből az következik, hogy Nagyváradon ez idén hatalmas szőlőterület lesz újra beültetve. A nagyvárad szőlőtelepen s a z n á l több munkás dolgozik, kik majd mind ez idén kezdik a szőlőmunkálatok tanulmányozását. A szőlőhegyen is számos helyen dolgoznak még mindég a fásoltási munkálatokon.

Trágya levegőből. A tudomány legújabb csodája az, hogy Denis Lauca francia tudósnak sikerült a levegő élelytartalmát olyan módon lekötöni, hogy az így származott vegyület alkalmas arra, hogy a növények magukba szív-

ják. Ez az eljárás ha beválik, az eddigi trágyanemeket teljesen fölöslegessé teszi és korszakalkotó átalakulást fog a földmivélség terén előidézni.

SZERKESZTŐI POSTA.

K. J. Kis öcsém! Nem megy az éppen olyan könnyen, mint ön gondolja, hogy beküldjük a verset s másnap ott díszleg a Tiszántulban. Éltesse magát az Isten és növesse még egy kicsit s ha mindig hü marad a költészet muzsájához, akkor talán a neve is ott fog egykor díszlegni a Tiszántul munkatársai sorában. Hanem addig még hazajövünk egy néhányszor husvét szünetre, addig még labdázunk néhányszor ugyebár?! — Különbön gratulálunk hogy III. gymnazista létere már is olyan szép fogalma van a magasztos hivatásról melyet az ünnepekt betöltött s hogy a szegény lengyelekért annyira lelkesedik; hanem egy óda még Szász Károlynak se sikerül mindig. Ó pedig már kopaszon dicséri az Urat. No hanem ez nem tesz semmit: *Macte virtute puer, sic itur ad astra . . .*

Victor. K o l o z s v á r. Levelét megkaptam, — lesz gondom rá.

K. J. C s a b a. Be kell jelenteni, de tanácsos, hogy minél kevesebben legyenek.

F. N. H e l y b e n. Az ünnepek után sorát ejtjük.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

NYILTÉR.

A **Bikszádi, Szlatoini, Stojkai** és orig. **Selters vizek főraktára.**

Megérkeztek

az összes friss töltésű ásvány és gyógyfürrás-vizek s mellyek

a városi főorvosi hivatal ellenőrzése alatt állanak, s így teljesen kifogástalan minőségben jönnek a forgalomba, u. m. Borszéki, **Bikszádi**, Giesshübli, mohai Agnes, Salvator, Krondorfi, **Szlatoini, Sztojka**, Luhi Margit Carlsbadi, Csizi, Emsi, Gleichenbergi, Guber, Halli, Leviévi, Marienbadi, Rohitschi, Roncegnoi, Saldschützi, **Selters**, stb. stb. stb.

25 palack vételnél **megfelelő engedmenyt adunk** és bármily mennyiséget díjmentesen házhoz szállítunk.

Kiváló tisztelettel

133 1—8

Kádár és Kiss,

A **Bikszádi, Szlatoini, Stojkai** és orig. **Selters vizek főraktára.**

ALACS és RITTER

czukrászata

Nagyvárad, Bémer-tér.

Több kiállításon arany-, ezüst- és érdem-éremmel kitüntetve.

Tisztelettel tudatjuk a n. közönséggel, hogy a közelgő **husvéti ünnepekre**

czukor-tojásainkat

3 krtól a legmagassabb árig, valamint **selyem, plüsch és atlas tojásokat** művészi kivitelben

↖ **mérsékelt árban.** ↗

Továbbá **Bonbonierek, kasetták dobozok** nagy választékban kaphatók. Hirneves **pozsonyi diós és mákos patkók.**

Öfelsége által kitüntetett
Chocolad, Salon, Crém-Bombonok
egyedüli készítője.
Postai megrendelések gyorsan és gondos csomagolással bárhova teljesítetik.
A n. érdemű közönség b. pártfogását kérve tisztelettel

110 7—8

ALACS és RITTER,
czukrász.

Csak május 31-ig tart.

Csak május 31-éig tart a hatóságilag engedélyezett **végeladás.**

Hol?

Hol?

STERN LAJOS

üzletében.

Aki minden vásárlásnál **legalább 40 százalékot** szándékszik **megtakarítani** úgy saját érdekében áll szükségletét nállam fedezni u. m.

férfi, női és gyermek cipőkben

↖ **kalapok, ingek** ↗

valamint mindennemű

férfi divat árukban rendkívül leszállított árak mellett beszerezhető.

107—4—20

A n. érdemű közönség b. figyelmét a hatóságilag engedélyezett végeladásra tisztelettel felhívja:

Stern Lajos,
Nagyvárad, Bémer-tér.

Ezen üzlet-helyiség **julius 1-től**

↖ **kiadó** ↗

Uj fűszer-üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Nagyváradon a **Fő-utcán a Dr. Grósz-féle házban** a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

fűszer- és csemege-üzletet

nyitottam és minden e szakmába tartozó **friss árukkal leszállított áron szolgálók.**

Különösen felhívom a n. é. közönség b. figyelmét **korai főzelékeimre**, a melyek nálam nagyválasztékban kaphatók.

Kérem a n. é. közönségnek elődöm iránt tanusított szives pártfogását részemre is fenntartani.

Nagyváradon, 1897. ápril 16-án.

Teljes tisztelettel

134—1—3

BENKŐ KÁLMÁN utóda,
Fő-utca, dr. Grósz-ház.

Erődi H. czukrászata

Nagyvárad, Fő-utca.

Elvállal és pontosan teljesít, úgy helybeli mint vidéki mindenféle szakmájába vágó megrendeléseket

mérsékelt árak mellett.

Vidéki küldemények gondos csomagolás és pontos szétküldés következtében **rendes időben és sértetlen állapotban** érkeznek.

Ugyanott **husvéti czukor és selyem-, plüsch-, atlasz-disztojások 3 krtól 10 frtig kaphatók.**

106—9—10

Husvétra alkalmi bevásárlás!
Ma, holnap és holnapután
NAGY KIÁRUSÍTÁS!

Az újonnan érkezett tavaszi árukat a következő *bámulatos olcsó árakban* árusítom ki.

Napernyők 1 frttól 6 frtig. Gyermek-ruhák 50 krtól 6 frtig.

Blousok 1 frttól 10 forintig.

E ritka s kedvező alkalmat az **ünnepi bevásárlásnál** ajánlom a m. tisztelt vevőimnek.

Kiváló tisztelettel

FREYBERGER ALBERT,

Nagyvárad, (Bazárszoros.)

131-3-3

ÜZLET ÁTVÉTEL.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a

HUNGÁRIA

129-2-3

kávéházat és éttermet

(Kert-utczán)

tek. özv. Imre Jánosnétol kibéreltem

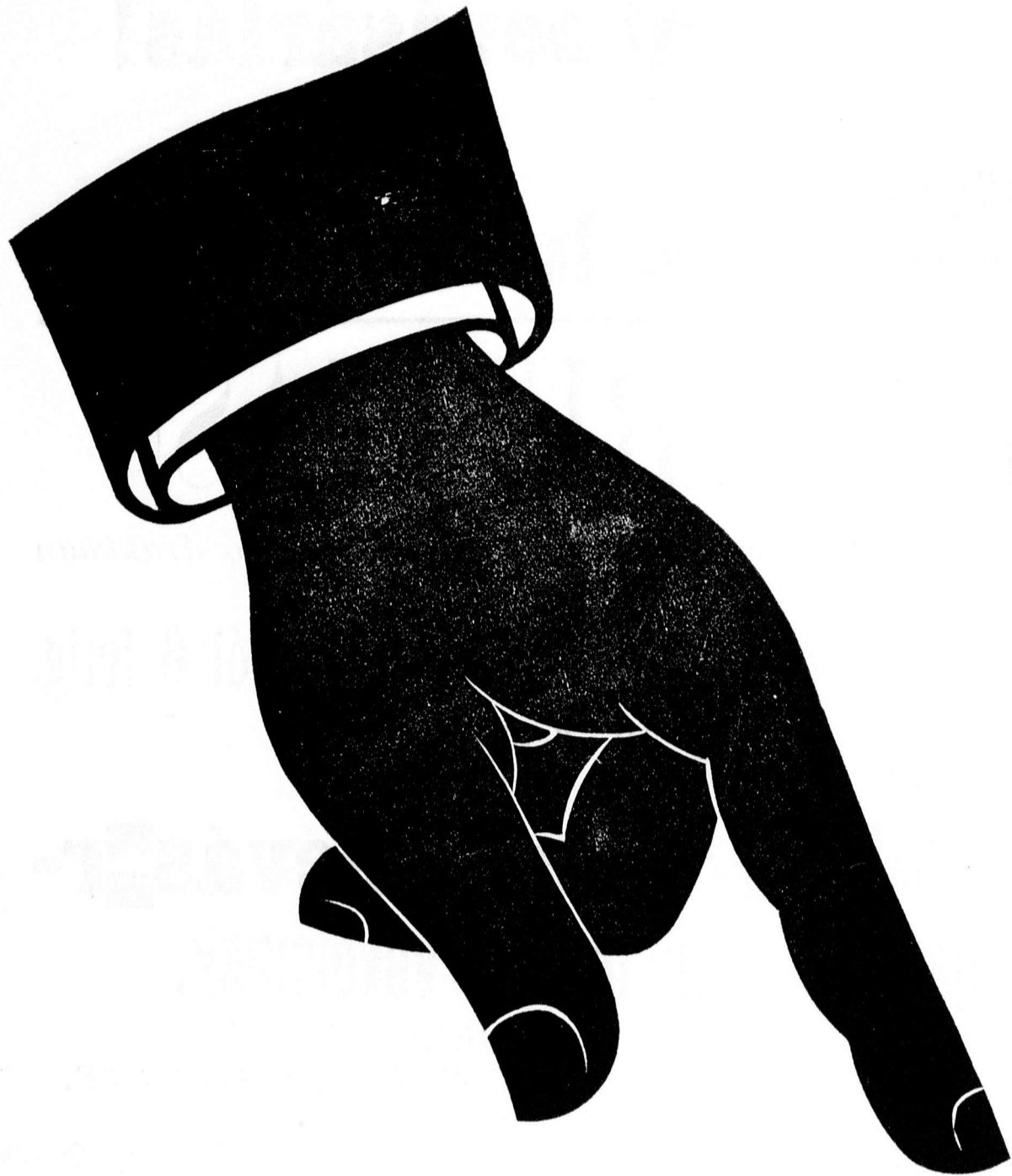
☛ Megnyitás ma este. ☛

Jó izletes ételek és italokról gondoskodom.

A n. érdemű közönség szives pártfogását kérve tisztelettel

SOLCZ GIZELLA.

Telefon.

Kiárusítás!

Van szerencsém tisztelt vevőim és a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy Nagyváradon legnagyobb kész női és leány felöltő raktáromat míg a készlet tart tetemesen leszállított árban kiárusítom. Egyideileg ajánlom dúsan berendezett raktáromat legújabb színes és fekete ruhakelmék, selymek, diszek és mindenemü kellékekben továbbá leghiresebb gyártmányu vászon chiffon és asztalnemüimet nemkülönben eső és napernyőimet eredeti gyári árban valamint szőnyeg függönyök, női és férfi fehérenemüt, esipke és szallagokat verseny nélküli olcsó árakban.

A n. é. közönség szíves pártfogásáért esedezve, ígérem, hogy elvemhez hűen mindenkor törekedni fogok pontos és lelkiismeretes kiszolgálás által azt kiérdemelni.

Tisztelettel

FLEGMAN ARMIN,
Nagyvárad, Zöldfa-u. elején.